

روزنگاشت‌های آیت‌الله جمی، امام جمعه فقید آبادان، سندی ویژه و ارزشمند از چکونگی آغاز جنگ و تحولات سیاسی و تاریخی این برده و نقش گروه‌ها، نهادها و افراد در کیفر جنگ است. حضور کلیدی امام جمعه آبادان در دل حوادث جنگ در جنوب کشور به گونه‌ای است که با خواندن خاطرات ایشان بروشنی می‌توان شرایط آن دوره را بررسی و تحلیل کرد، علی‌الخصوص که با ثبت یادداشت‌ها در یابان هر روز، موجب پرداخت مناسب به جزئیات، اسامی اشخاص و اماکن و گزارش لحظه به لحظه از روند جنگ در منطقه جنوب بوده و کلیه اطلاعات به دلیل نزدیکی به زمان واقعه قابل اعتماد و رجوع است. در ادامه پخشی از خاطرات ایشان را که مستقیماً معطوف به تلاش‌های شهید سید مجتبی هاشمی و همراهانش در جبهه آبادان است، از نظر می‌گذرانیم.

■ شهید هاشمی در آئینه توصیف مرحوم آیت‌الله شیخ غلام‌حسین جمی

فدائیان اسلام در آبادان، کارهای اعجاب‌انگیزی کردند...

اسلام رفتم. فرمانده عملیات آنها آقای هاشمی به ماشهر رفته بود. معاونش آنجا بود. این برادران با محبت از ما پذیرایی کردند. چند نفر برادر روحانی نیز آنجا بودند که از تهران و بعضی شهرستان‌های دیگر آمده بودند. از وضع فدائیان اسلام پرسش کردم. گفتند حدود ۸۰ نفر رزمانده در آنجا داریم که قسمت عمده در جبهه ذوالفقاری مستقرند و در جزیره مینو و کوت شیخ نیز هستند و تا کنون فراوان زخمی و شهید داده اند. پیرمردی را در آنجا دیدم. خیلی با نشاط که قدرت روشن، از چهره مصممش مشهود بود. گفت چهار فرزندم در جبهه هستند و خودم در آنجا به خدمت برادران رزمانده مشغولم.

۱۳۶۰/۴/۶

حدود ساعت ۹ آقای هاشمی، فرمانده فدائیان اسلام با عده‌ای حدود ۱۰ نفر از برادران فدائیان اسلام به دیدن آمدند. این برادران فدائیان اسلام از بدوجنگ تا کنون در جبهه‌های آبادان هستند و در این مدت رشادت‌های اعجاب‌انگیزی از خود نشان داده و فراوان شهید نثار انقلاب کردند و همچنین مجروح و زخمی و ناقص‌الضو؛ ولی از سخنان امروزشان کاملاً مشهود بود که مصمم هستند تا بیرون راندن مزدوران بعشی و ازاد شدن تمام سرزمین‌های انقلاب در آن منطقه، همچنان با عزم و جرم بمانند و بجنگند. تا حدود ساعت ۱۰ این برادران بودند و شرح فدایکاری‌ها و جان بازی‌ها را می‌دادند. ■

بوده است. بعداً اطلاعات بیشتری رسید و معلوم شد که در نتیجه تعداد زیادی بیش از یکصد نفر کشته و مجروح شده و حدود سیزده نفر از ارتیشان عراق به اسارت نیروهای ما درآمده و چند خودرو و نفربریان نیز منهدم گردیده و از نیروهای ما هم ده تا دوازده نفر شهید و این حدود مجروح شده‌اند. خلاصه موقیت خوبی برای نیروهای ما کسب کرده اند.

۱۳۵۹/۱۰/۲۶

این هفته محل برگزاری نماز [جمعه] چون هفته قبل مسجد موسی بن جعفر (بهبهانی‌های سابق)

است... جمعیت از هفته قبل بیشتر بود و اکثریت، رزمندان گان جبهه‌ها بودند. قبل از ایراد خطبه‌ها، آقای هاشمی، فرمانده فدائیان اسلام چند دقیقه صحبت کرد و صحبتش در رابطه با وحدت و یگانگی و جنگیدن با صدام کافر بود و سخنی نمی‌فید و موثر بود.

۱۳۶۰/۱/۱۵

به هتل کاروانسرا که محل استقرار نیروهای فدائیان

۱۳۵۹/۹/۱۷ ... شب گذشته آتشبارها که در نزدیکی منزل مستقر است به شدت کار کرد و شلیک‌ها، پی دری و لایقطع بود. شلیک سلاح‌های دشمن نیز به گوش می‌رسید. این درگیری از ساعت یک بعد از نیمه شب شدت بیشتری یافت. خلاصه تا صبح ساعت ۸ شلیک قطع نشد و معلوم شد که درگیری خیلی شدید است. برای کسب اطلاع از چکونگی درگیری، صیچ به راه افتادم و به سپاه پاسداران رفتم. آنجا اجمالاً بیشتر دادند که درگیری از ناحیه شرقی بهمنیز، جبهه ذوالفقاری ...

